

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Fejeton

Obecné poznatky

Funkční styl: publicistický, umělecký

Slohový postup: vyprávěcí, úvahový

Charakteristika: **Fejeton** se svým zpracováním řadí ke slohovým útvarům na pomezí stylu publicistického (aktualizace) a uměleckého (použití uměleckých prostředků, pointa). Jedná se o kratší text, který se zaměřuje na aktuální problém, ale tento je podán vtipně, netradičně, avšak problém, který je rozkryt má obecný dosah. Autor se vyjadřuje k danému problému nově, neotřele, využívá vlastní autorský potenciál (ironie, sarkasmus, metafory apod.).

Kompozice: **Fejeton** vychází z problému, který rozkrývá podobně jako v úvaze, většinou ale formou vyprávění, a směřuje k pointě. Fejeton má obsahovat titulek.

Syntax: Užití vět je rozmanité – jednoduché i souvětí, ale vždy by měly být srozumitelné, logicky na sebe navazovat. Zpracování fejetonu má mít „spád“, tedy je plynulé.

Lexikum: Jazykové prostředky fejetonu jsou rozmanité, viz např. vypravování. Lze použít slova i z různých sociálních vrstev, dialekty, emocionálně zabarvená apod., ale i slova typická pro publicistiku (zautomatizovaná slovní spojení).

Specifikum:

Pro fejeton je typická pointa – neočekávaný závěr.

Příklad:

Nalezni typické znaky pro daný slohový útvar dle následujícího schématu:

- funkční styl
- funkce
- kompozice
- větné a jazykové prostředky
- výpovědní význam

Chovat se dle všech morálních zásad...

Výchozí text: Prý je to morální, ale kdo to tak vidí, tak jen to tak dělá, anebo se tváří, avšak je morální. Vezměte si třeba pravdu. Prý musí se mluvit pravda, ale když jí řikáš, tak tě mnozí haní, mnozí ti nevěří, anebo dokonce díky pravdomluvnosti můžeš ztratit mnoho životních jistot.

Zpracování: Fejetonové zamyšlení nad lidskými hodnotami

Pravdomluvná labuť

„Zobákla mne do oka,“ pronesl nahněvaně Jess, když do něho Luke stále hučel, aby už konečně řekl pravdu, že se pobil s Deanem.

„Ne a ne, zobákla mne labuť.“

„Pche, kdo jakživ slyšel – zobákla. Co je to za blbost. Fakt ses nepoprál? Nevěřím, že ne!!!“

Tohle mne štve také. Mluvím vždy pravdu, přesto se mne povětšinou snaží okolí obvinít ze lži. .

Naštěstí Luke byl rozumný a rozhodl se přesvědčit o Jessově pravdě. Vypůjčili si pramici a vypluli na jezero, kde se měla ta bojovnice vyskytovat.

„Tak vidíš, kecáš,“ pronesl Luke po delší době, kterou v poklidu strávil s Jessem v pomalu rozpadající se lodičce. Luke otočil kocábku do směru návratu k břehu. Kdesi ze zálohy na ně zaútočila. Labuť. Zcela nečekaně a surově. Tak surově, jak se na tak silného ptáka sluší. Au, au, au! Zobákovala a zobákovala.

Pravda bolí.

Zbožňuji seriál Gilmoreova děvčata. Jsem taková Lorelei. Věčně se o něco snažící, toužící po lásce, toužící po sblížení s matkou a porozumění s ní.

Rozčiluje mne, když mne moje vlastní matka přesvědčuje, že nejím. Kdybych prý normálně „žrala“, nebudu tak vychrtlá. Dobře. Je to maminka, která to, aspoň tak předpokládám, se mnou myslí dobře, ale co mne štve, že mne utvrzuje v mém lhaní i přes telefon, kdy nevidí, jak vypadám, jestli mi trčí moje klíční a pánevní kosti, tváře mám propadlé a jsem vybarvena domodra, jak je u anorektiků obvyklé. Rozhodla jsem se tyto poznámky ignorovat pokládáním telefonu. A tak se stává, že po dvou větách našeho telefonického rozhovoru, já típám mobil a to, co mělo být

předmětem našeho sdělení, upadá do zatracení.

Jenže to není jen moje milovaná maminka, ale i kolegyně v práci, byl to i můj bývalý přítel a jiní a jiní. Copak vzbuzuji v lidech pocit, že jen lžu??? Rozhodně nejsem lhářka, naopak jsem až příliš pravdomluvná. Kolikrát bych asi měla zbrzdit a pravdu spolknout, než abych ji při jakékoli příležitosti vmetla protistraně do tváře.

Teď mne napadá! Lidi mne ihned obviňují z mého lhaní, protože se bojí pravdy. Určitě jsem uhodila hřebíček na hlavičku. Tak to bude.

Je prima být labutí, která útočí, když se cítí ohrožena. Žádné zvíře vás nenapadne jen tak, že zrovna nemá co dělat. Buď se bojí, anebo ho dráždíte, chrání svá mlád'at, či se jinak cítí ohroženo. Útočí a brání se. Je mně tedy jasné, proč já útočím pravdou a pravdu mluvím.